

RAAP BELGIË – RAPPORT 819

ARCHEOLOGIE NOTA

Diegemput te Grimbergen

[DEEL I: VERSLAG VAN RESULTATEN]

Bureauonderzoek – 2022C26

[COLOFON]

[TITEL]: Archeologienota Diegemput te Grimbergen (Archeologisch Vooronderzoek)
Verslag van Resultaten
Bureauonderzoek – 2022C26

[VERSIE] 7/03/2022

[AUTEUR(S)] Gill Thomas

[PROJECTLEIDER] Nathalie Baeyens

[PROJECTBEGELEIDER] Nathalie Baeyens

[RAAPPROJECT] GRIDIO1

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2022

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

SAMENVATTING

In maart 2022 voerde RAAP België een archeologisch vooronderzoek uit voor het plangebied Diegemput te Grimbergen. Dit gebeurde in functie van het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

Het archeologisch vooronderzoek had tot doel na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Er zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed. Deze onderzoekstappen hebben geleid tot een advies.

De aanleiding van het onderzoek is het verkrijgen van een nieuwe omgevingsvergunning met regularisatie van bestaande infrastructuur, na het vervallen van de vorige milieuvergunning. Er dus worden er geen ingrepen in de bodem gepland. Tegenwoordig bestaat het oefenterrein van de LRV-vereniging Lenterik uit een houten chalet (eigendom van de gemeente) met aangrenzend tentgedeelte, een berging, twee omheinde buitenpistes en een waterbuffer. De aanleg van de huidige infrastructuur werd uitgevoerd rond 2000 en de uitvoering ervan wijkt enigszins af van de oorspronkelijke plannen. In de omgevingsvergunning wordt dan ook een regularisatie van het huidige tentgedeelte aangevraagd.

Op basis van bovenstaande kan gesteld worden dat de werken die de omgevingsvergunning omvat geen impact zullen hebben om de ondergrond en bij uitbreiding op eventuele archeologische relictten.

[DOOR VERGUNNINGVERLENER IN DE VERGUNNING OP TE NEMEN VOORWAARDEN]

Er dient geen aanvullend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het volledige terrein wordt vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	2
Inhoudsopgave.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Kader en aanleiding	6
1.2.1 Aanleiding.....	6
1.2.2 Geografische situering	6
1.2.3 Huidige situatie van het plangebied	6
1.2.4 Juridische context.....	7
1.2.5 Huidige toestand van het plangebied.....	8
1.3 Opzet en onderzoeksopdracht.....	9
1.3.1 Opdracht	9
1.3.2 Afwegingskader.....	9
1.4 Leeswijzer	9
2 Verslag van resultaten: bureauonderzoek 2022C26	11
2.1 Beschrijvend gedeelte	11
2.1.1 Administratieve gegevens.....	11
2.1.2 Onderzoeksopdracht.....	11
2.1.3 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek.....	12
2.2 Resultaten	13
2.2.1 Historische gegevens.....	13
2.2.2 Verstoringshistoriek.....	19
2.3 Synthese.....	19
3 Bibliografie	21
3.1 Lijsten van opgenomen figuren en tabellen.....	22
3.1.1 Figuren:.....	22
3.1.2 Tabellen:	22
4 Bijlagen	23

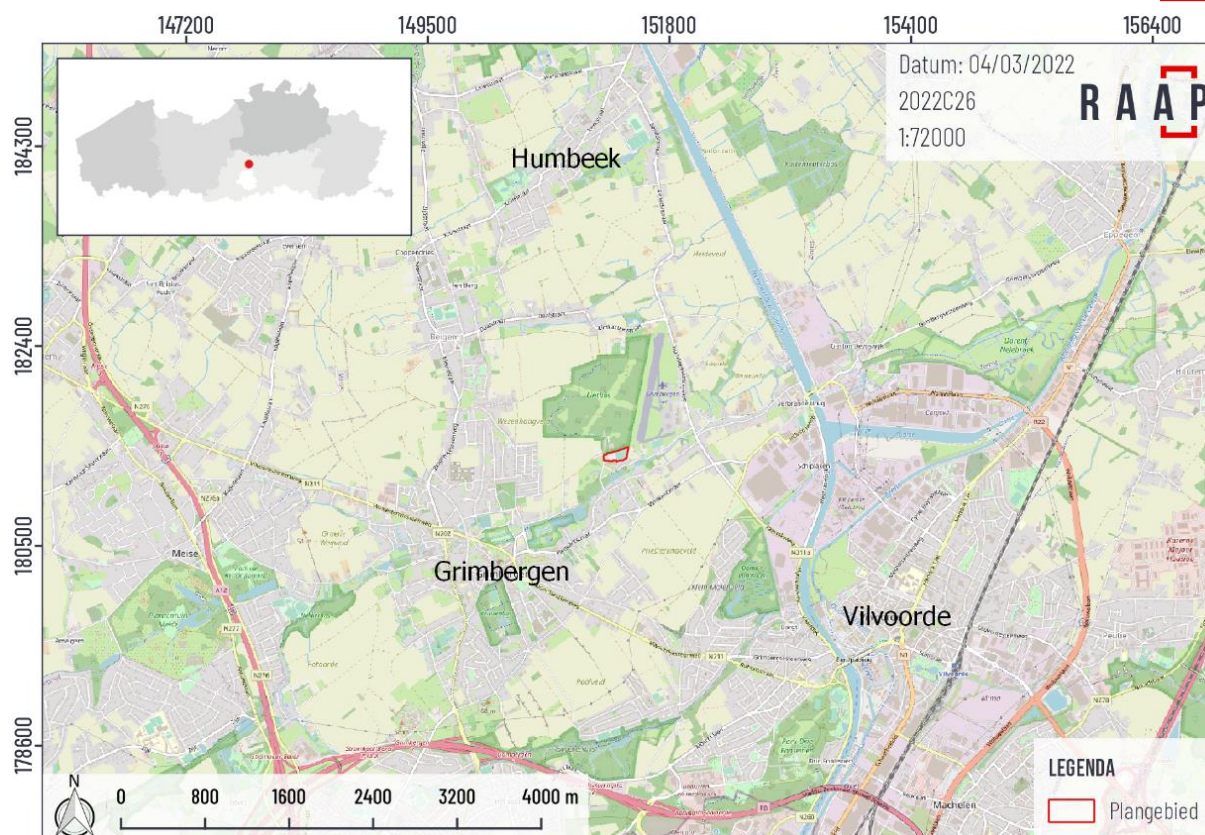
1 INLEIDING

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

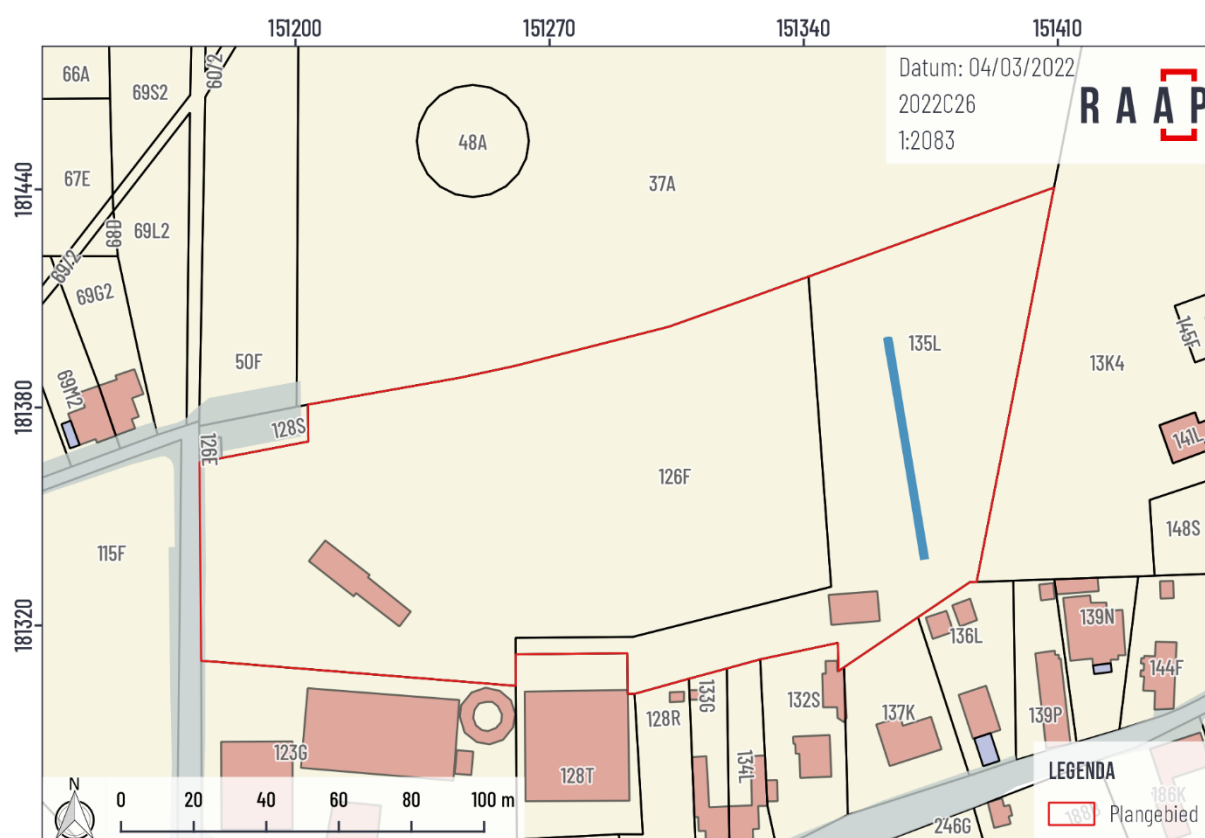
Projectcodes agentschap Onroerend Erfgoed ¹ : Projectcode bureauonderzoek	2022C26		
Onderzoekskader	Opstellen van een archeologienota voor de regularisatie omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen		
Erkend archeoloog	RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)		
Naam plangebied	Diegemput		
Adres	Diegemput z/n z/n		
Deelgemeente/gemeente	Grimbergen		
Provincie	Vlaams-Brabant		
Kadastrale gegevens	Grimbergen, 2 ^{de} afdeling, sectie D, percelen 126F en 135L		
Oppervlakte betrokken percelen	19.810,655 m ²		
Oppervlakte plangebied	19.810,655 m ²		
Oppervlakte geplande bodemingrepen	N.v.t.		
Bounding box in Lambert-coördinaten:	zuidwest: noordoost:	X:151.174 X:151.409	Y:181.301 Y:181.441

Tabel 1. Administratieve gegevens

¹ Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.

Figuur 1. Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: OPENSTREETMAP, 2021).

Figuur 2. GRB kaart met projectie van het plangebied en de betrokken percelen (bron: AGIV, 2022).

1.2 KADER EN AANLEIDING

In de onderstaande paragrafen worden de aanleiding en het kader van het archeologische vooronderzoek uiteengezet. Daarbij moet worden benadrukt dat de archeologienota uit twee documenten bestaat die niet afzonderlijk kunnen worden beschouwd:

- Het verslag van resultaten (dit document; deel I);
- Het programma van maatregelen (deel II)

1.2.1 Aanleiding

RAAP België heeft in maart 2022 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ter hoogte van het plangebied Diegemput. Directe aanleiding vormt de regularisatie van het tentgedeelte op het oefenterrein van de LRV-vereniging Lenterik teneinde een nieuwe omgevingsvergunning te verkrijgen met regularisatie van bestaande infrastructuur, na het vervallen van de vorige milieuvergunning.

1.2.2 Geografische situering

Het plangebied situeert zich in de gemeente Grimbergen, in de provincie Vlaams-Brabant en vormt de locatie van het oefenterrein van de LRV-vereniging Lenterik. Het oefenterrein wordt begrensd door het Lintbos in het noorden, de gebouwen in het oosten en zuiden, en door de straat Diegemput in het westen. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 19.810,655 m². Het plangebied staat op het gewestplan als gebieden voor dagrecreatie ingekleurd.

1.2.3 Huidige situatie van het plangebied

Het terrein is momenteel in gebruik als de gronden van het oefenterrein van de LRV-vereniging Lenterik. Op basis van de luchtfoto kunnen de verschillende infrastructuren onderscheiden worden: een houten chalet (eigendom van de gemeente) met aangrenzend tentgedeelte, een berging, twee omheinde buitenpistes en een waterbuffer. Verder bestaat het plangebied uit grasland.

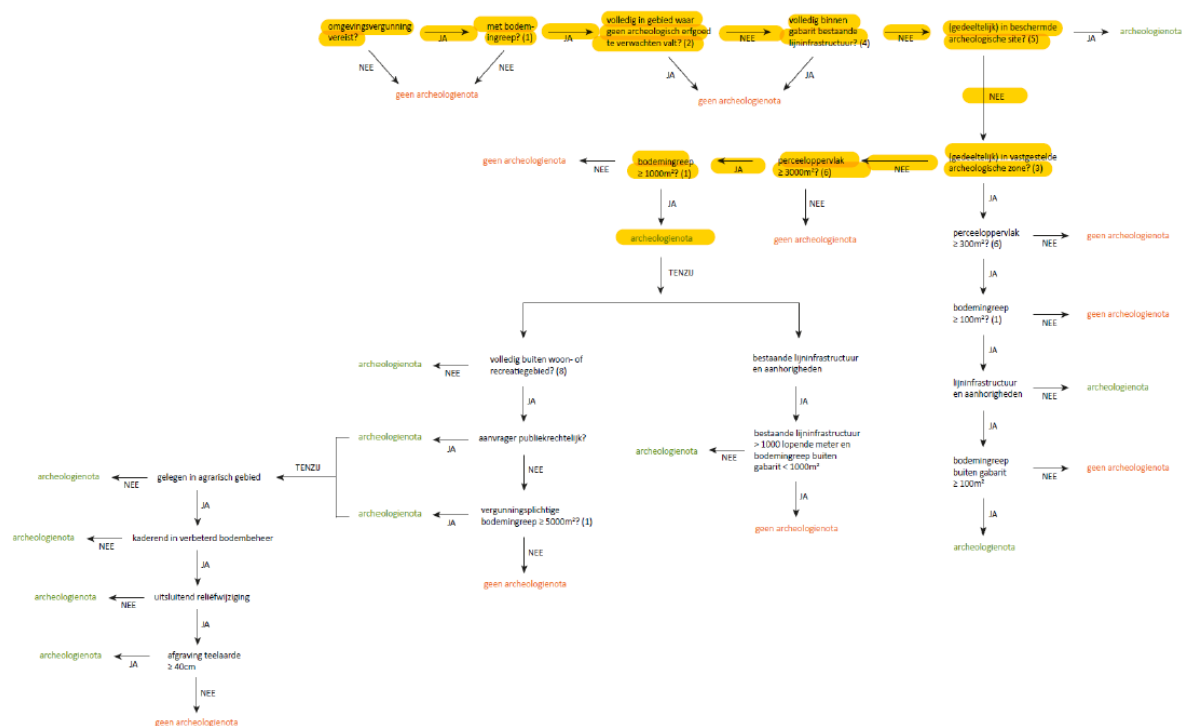
Figuur 3. Recente luchtfoto met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2021).

1.2.4 Juridische context

Het archeologisch vooronderzoek is uitgevoerd door RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154) en voor aktenaam voorgelegd aan het agentschap Onroerend Goed.

Het plangebied is niet gelegen binnen een vastgestelde archeologische zone en ligt niet in een gebied zonder archeologisch erfgoed zoals deze zijn vastgesteld in het besluit van de administrateur-generaal van 25 juni 2021.²

Er worden geen geplande bodemingrepen ondernomen. Het betreft de regularisatie van bestaande infrastructuur op deze percelen. Deze regularisatie is nodig om een nieuwe omgevingsvergunning te krijgen, waardoor het opstellen van een archeologienota noodzakelijk is. De archeologienota waarvan akte is genomen dient bij de aanvraag van de vergunning te worden toegevoegd krachtens het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Figuur 4. Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 2, uitzonderingen. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019).

1.2.4.1 Archeologienota met beperkte samenstelling

Conform de Code van de Goede Praktijk is een nota met beperkte samenstelling toegestaan indien “de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevend aspecten uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader aantoon dat: 1° met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of; 2° de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of; 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.” (CPG_V4 2019, 108, 12.5.3.3).

Voor deze archeologienota geldt het tweede artikel: de reeds uitgevoerde werken hebben met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring veroorzaakt aan eventueel aanwezig archeologische erfgoed. Deze nota kadert louter in de regularisatie van bestaande infrastructuur voor het verkrijgen van een nieuwe omgevingsvergunning. Hierdoor mag een nota dus beperkt zijn in samenstelling.

² <https://besluiten.onroerenderfgoed.be/besluiten/14937>

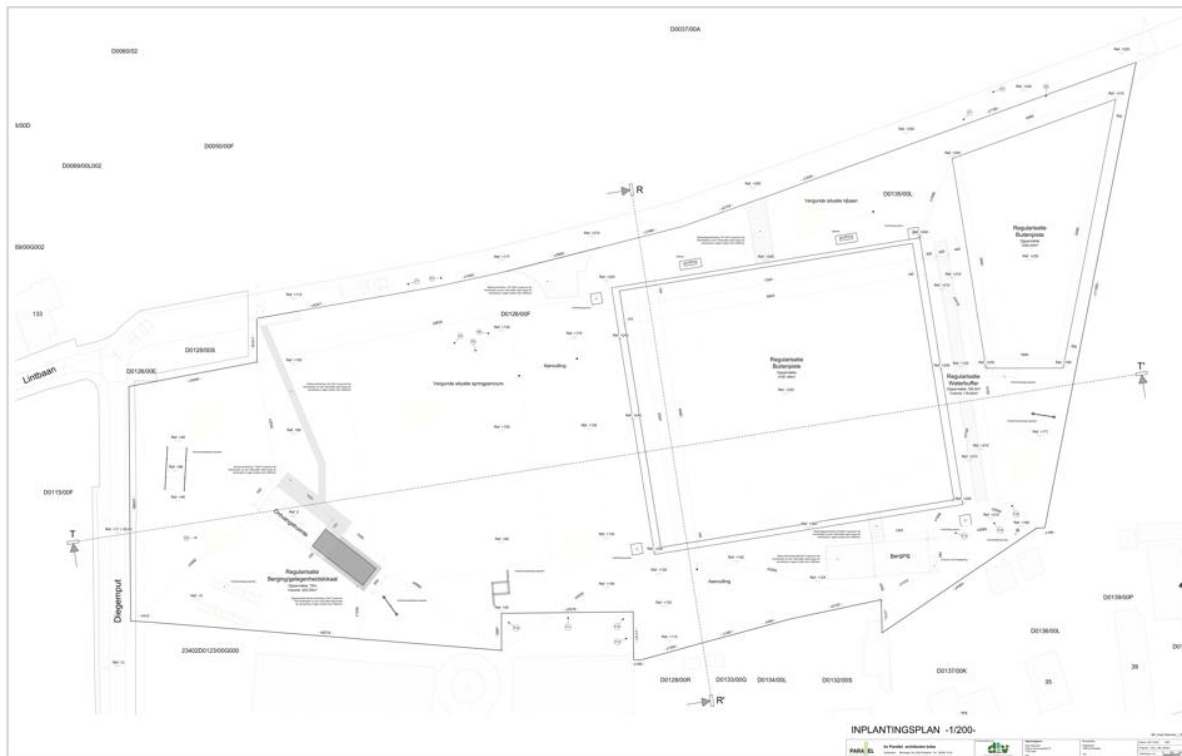
Informatie omtrent gekende verstoorde zones wordt besproken in paragraaf 2.2.2.

1.2.5 Huidige toestand van het plangebied

Er worden geen nieuwe bodemingrepen gepland, het betreft louter een regularisatie van bestaande infrastructuur:

- Een berging/gelegenheidslokaal (tent) met een oppervlakte van 75m²
- Twee omheinde buitenpistes met een oppervlakte van 4187,46m² en 1524,20m²
- Een waterbuffer met een oppervlakte van 184,5m²

De rest van het plangebied is in gebruik als grasland.

Figuur 5. De bestaande toestand van het plangebied (bron: opdrachtgever).

1.3 OPZET EN ONDERZOEKSOPDRACHT

1.3.1 Opdracht

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied:

1. *Inventariseren: zijn er archeologische sites te lokaliseren en welke zijn hun karakteristieken (types, datering, begrenzing, bewaringstoestand en relatie met het landschap)?*
2. *Waarderen: wat is de kenniswaarde van eventuele aanwezige archeologische sites?*
3. *Veiligstellen: hoe moet met eventuele waardevolle archeologische sites worden omgegaan in het kader van de geplande bodemingrepen (in situ, ex situ)?*

1.3.2 Afwegingskader

Het archeologische vooronderzoek beoogt steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Vooraleer de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, is aldus eerst de opportuniteit van de diverse (combinaties van) methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

De keuze van de (combinaties van) methoden is steeds gebaseerd op volgende vier criteria:

1. *mogelijkheid: is het mogelijk om de methode toe te passen binnen het plangebied?*
2. *nut: kan een bruikbaar resultaat verwacht worden met de toepassing van de methode?*
3. *schadelijkheid: kan toepassing van de methode het te verwachten bodemarchief overdreven beschadigen?*
4. *noodzaak: rechtvaardigt de kost van de methode het te verwachten resultaat?*

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	Vooronderzoek met ingreep in de bodem
a. bureauonderzoek	
b. landschappelijk bodemonderzoek	
c. geofysisch onderzoek	
d. veldkartering	
e.	verkennend archeologisch booronderzoek
f.	waarderend archeologisch booronderzoek
g.	proefsleuven en proefputten

1.4 LEESWIJZER

Ieder archeologisch vooronderzoek begint noodzakelijkerwijs met een bureauonderzoek (zie hoofdstuk 2).

Binnen dit bureauonderzoek wordt de vraagstelling gespecificeerd, de methode toegelicht en over bekomen resultaten gerapporteerd. Het bureauonderzoek eindigt met het afwegen van de noodzaak van verder vooronderzoek. Hiertoe wordt een uitspraak gedaan over het potentieel op kennisvermeerdering en de eventuele aard daarvan.

Voor een vlot begrip van de geologische en archeologische periodes wordt onderstaand schema toegevoegd.

CHRONOLOGISCH KADER

HOLOCEEN		POSTGLACIAAL		SUBATLANTICUM	METALTIJDEN	post-middeleeuwen		Tweede Wereldoorlog	1940 - 1945	
							Eerste Wereldoorlog	1914 - 1918		
						nieuwste/ moderne tijd	19e E - 20e E			
							nieuwetijd	16e E - 18e E		
						middeleeuwen	late middeleeuwen		13e E - 15e E	
							volle middeleeuwen		10e E - 12e E	
							vroeg me.	Karolingische periode		2e helft 8e E - 9e E
								Merovingische periode		6e E - 1e helft 8e E
						Frankische periode		5e E - 6e E		
						Romeinse tijd	laat- Romeinse tijd		284-402	
							midden- Rominse tijd		69-284	
							vroeg- Romeinse tijd		57 v.C. - 69	
						ijzertijd	late ijzertijd		475/450 - 57 v.C.	
							vroeg- ijzertijd		800 - 475/450 v.C.	
						bronstijd	late bronstijd		1050 - 800 v.C.	
							midden- bronstijd		1800/1750 - 1050 v.C.	
							vroeg- bronstijd		2100/2000 - 1800/1750 v.C.	
						SUBBOREAAL				
						ATLANTICUM				
						BOREAAL				
						PREBOREAAL				

Figuur 6. Chronologisch kader met de geologische en archeologische perioden.

2 VERSLAG VAN RESULTATEN: BUREAUONDERZOEK 2022C26

2.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1.1 Administratieve gegevens

Onderstaande gegevens zijn aanvullend op de administratieve gegevens zoals in het inleidend deel weergegeven en zijn specifiek van toepassing op de bureaustudie.

- *Projectcode agentschap Onroerend Erfgoed: 2022C26*
- *Betrokken actoren: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)*

2.1.2 Onderzoeksopdracht

2.1.2.1 Doelstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap van archeologisch vooronderzoek. Het vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen een projectgebied. Tijdens het bureauonderzoek wordt getracht deze doelstelling te realiseren door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen.

Uit de bureaustudie dient de nood tot verder onderzoek of behoud *in situ* te worden ingeschat. Indien de resultaten voldoende informatie opleveren, of er geen vervolgtraject kan worden uitgevoerd voorafgaand het bekomen van de vergunning, zal een programma van maatregelen worden uitgeschreven met aanbevelingen.

2.1.2.2 Wetenschappelijke vraagstelling

In het kader van dit onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd. Ze zijn onderverdeeld in drie categorieën die elk een onderdeel van de doelstelling weerspiegelen: Ondergrond en landschapsgeschiedenis, archeologische resten en impact van de geplande bodemingrepen.

Ondergrond en landschapsgeschiedenis:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
 - a. Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
 - b. Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- II. Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?

Archeologische resten:

- III. Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?
 - a. Wat is de aard en ouderdom van gekende archeologische resten?
 - b. Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van gekende archeologische resten?
- IV. Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?
 - a. Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog ongekende archeologische waarden in het gebied?
 - b. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik? Wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?

Impact van geplande bodemingrepen:

- V. Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- VI. Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

2.1.2.3 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd door een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk versie 4.0.

Het terrein is momenteel nog in gebruik als het oefenterrein van de LRV-vereniging Lenterik.

2.1.3 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek

Op basis van verschillende bronnen wordt inzicht te verkrijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving in de loop van de tijd. Met behulp van deze gegevens wordt de archeologisch verwachting opgesteld.

Het gebied bevindt zich in een zone die zich in oorsprong kenmerkt door een lage densiteit aan bebouwing waardoor bij de bureaustudie er extra aandacht gaat naar de landschappelijk opbouw en het landgebruik. Daarvoor wordt bijzondere aandacht besteed aan relevante aardkundige gegevens.

Het bureauonderzoek kent de volgende onderdelen:

- *Historische gegevens*
- *Bepalen van de archeologische verwachting*
- *Synthese en beantwoorden van de onderzoeksvragen*

Hiervoor is bij dit onderzoek gebruik gemaakt van verschillende bronnen:

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen en toegelicht werden door de initiatiefnemer.

De historiek van het plangebied is meer in detail onderzocht op basis van historische kaarten en luchtfoto's, geconsulteerd via zowel Geopunt als Cartesius.³ Cartesius is een online databank die kaartmateriaal en luchtfoto's van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de KBR (Koninklijke Bibliotheek van België) en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika bundelt. Ook voor het historisch onderzoek vormt de CAI een bron voor informatie inzake harde historische data.

Voor een groot aandeel van het kaartmateriaal is de website Geopunt⁴ geraadpleegd. Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit.

Het kaartmateriaal is aangemaakt in het programma QGIS, een geografisch informatiesysteem. Hierbij werd het projectgebied telkens geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten.

De studie van de hierboven vermelde bronnen heeft geen aanleiding tot een verder archiefonderzoek. Er werd geen beroep gedaan op een regiospecialist.

³ NGI, 2021

⁴ GEOPUNT, 2021

2.2 RESULTATEN

Aangezien er geen nieuwe bodemingrepen worden uitgevoerd, wordt de archeologienota beperkt tot het bekijken van historische kaarten en recente luchtfoto's.

2.2.1 Historische gegevens

2.2.1.1 18de -eeuws kaartmateriaal

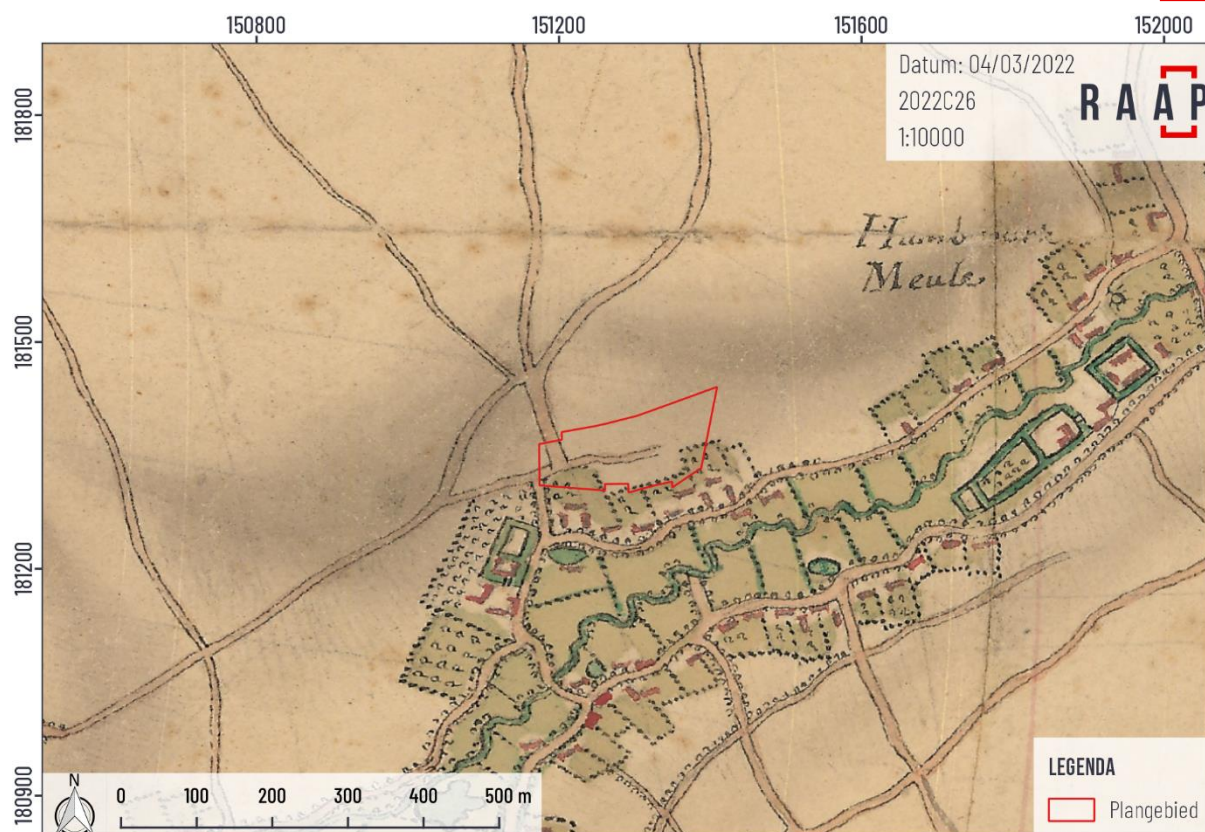
De Villaretkaart (1745-1748) en de kaart van Ferraris (1771-1777) geven over het algemeen een goed beeld op het plangebied en zijn omgeving in de 18de eeuw.

De Villaret kaart werd aangemaakt naar aanleiding van de Franse veroveringen in onze streken tussen 1745 en 1748, met de bedoeling de gebieden gedetailleerd te karteren. Eén van de ingenieur-geografen die aan het project meewerkte was Jean Villaret, waaraan de naam voor de kaart ontleend werd. Hij was verantwoordelijk voor het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik, wat recent beschikbaar werd gesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed en AGIV. Een collega van hem bracht al eerder tussen 1729 en 1730 de kustregio en Westhoek in beeld, maar die zijn (nog) niet vrij raadpleegbaar. De kaartbladen zijn zeer gedetailleerd, zowel naar topografie als bebouwing, wegen, etc., bijgevolg zijn ze zeer interessant voor historisch onderzoek, maar zijn moeilijk correct te georefereren.

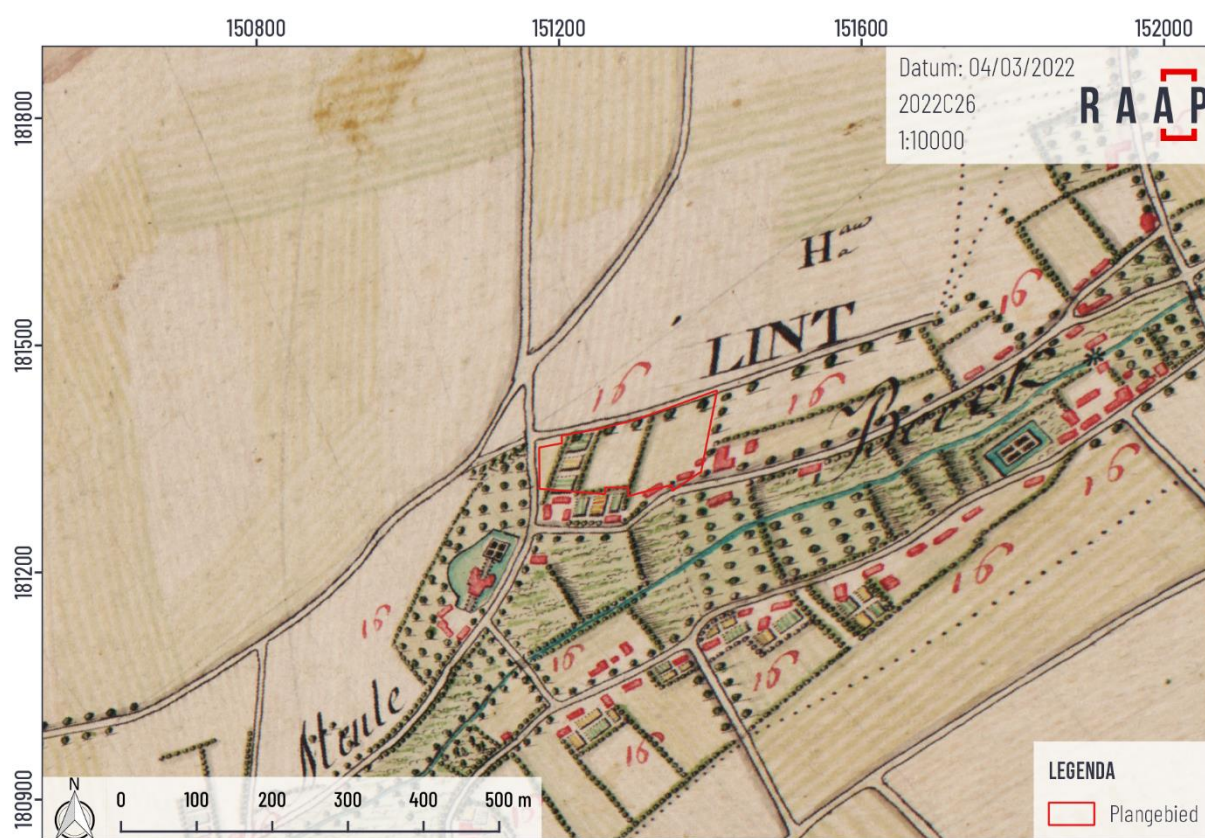
Door de moeilijke georeferentie is op de Villaret-kaart het plangebied niet 100% correct gelokaliseerd. Het lijkt dat in het zuiden van het plangebied bewoning te verwachten is. Ook de bestaande wegen lijken terug te gaan tot de wegen afgebeeld op deze kaart.

De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving werd vrij waarheidsgetrouw opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Er dient wel de kanttekening gemaakt te worden dat deze kaart vooral vanuit een militair standpunt opgetekend werd. De gebieden die in dat kader minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten.

Op de Ferrariskaart wordt het plangebied correct georeferereerd weergegeven. Het is nu duidelijk dat het plangebied zich bevindt in de tuinen van de meer zuidelijk gelegen bewoning.

Figuur 7. Villaret kaart (1745-1748) met projectie van het projectgebied (bron: ONROEREND ERFGOED & AGIV, 2017).

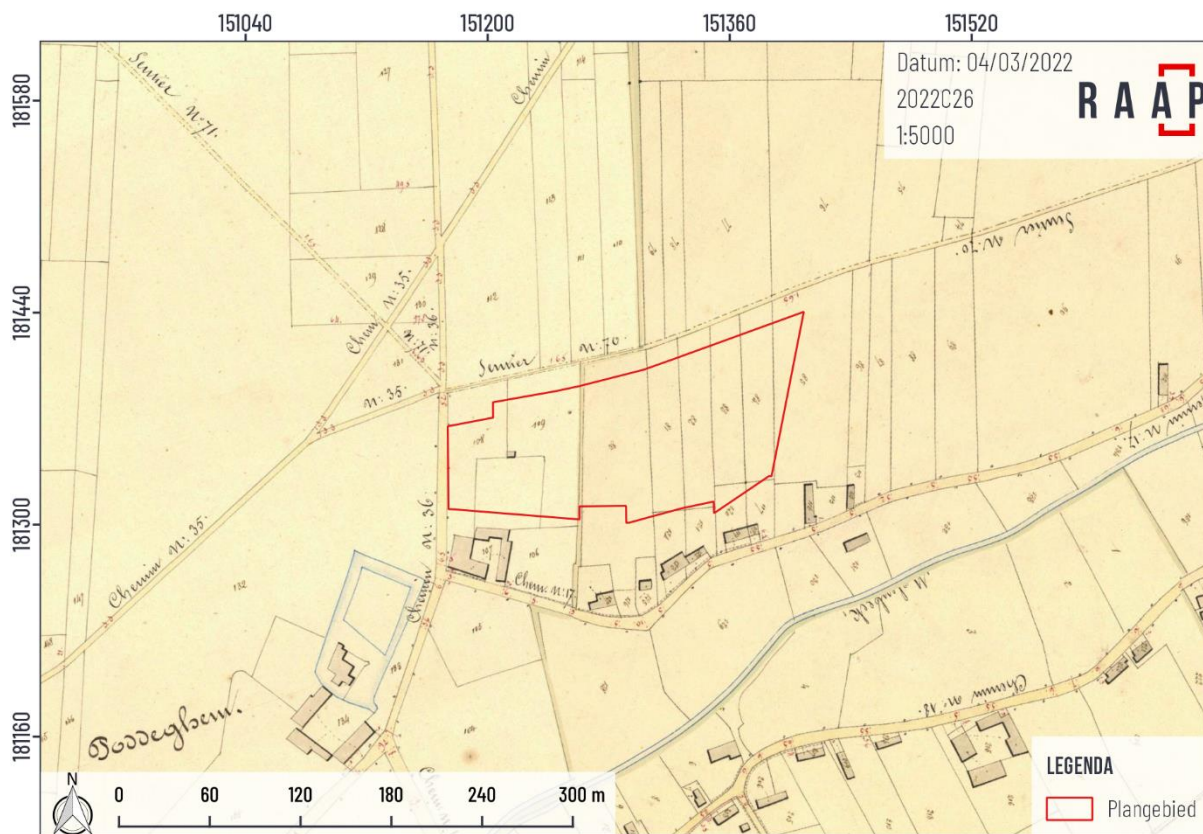

Figuur 8. Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (bron: KBR & AGIV, 2010).

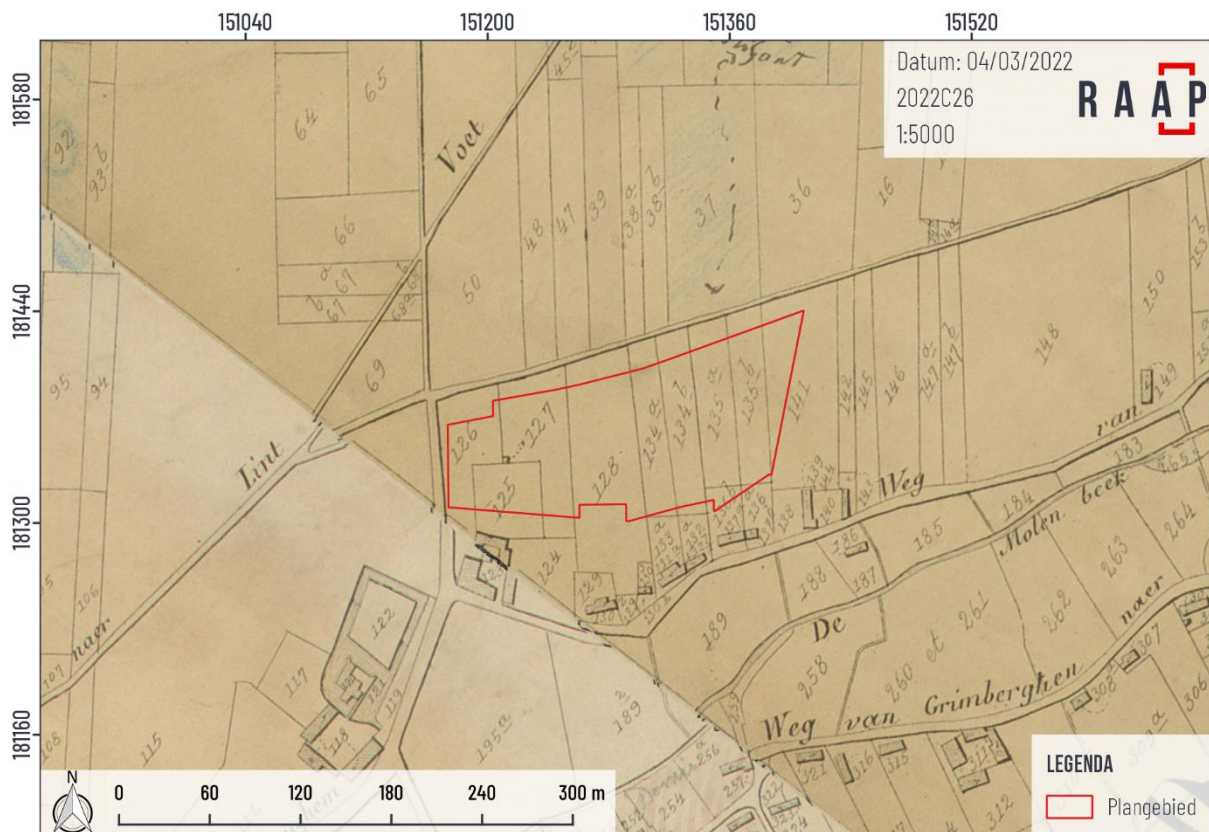
2.2.1.2 19de -eeuws kaartmateriaal

De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen behoren, werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. Deze Atlas der Buurtwegen (1843-1845) geeft samen met de kadaasterkaart van Phillippe-Christian Popp (1842-1879) een goed beeld hoe het plangebied er in de 19de eeuw uitzag.

Relevant is opnieuw afwezigheid van gebouwen binnen de grenzen van het plangebied en de inrichting van de percelen.

Figuur 9. Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: AGIV & PROVINCIE VLAAMS-BRABANT, 2014).

Figuur 10. Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2010).

2.2.1.3 20ste en 21ste eeuw

Verschillende luchtfoto's geven de evolutie van het plangebied in de 20ste en 21ste eeuw weer. Op de oudste luchtfoto's is het duidelijk dat het plangebied in gebruik is geweest als akkerland en grasland.

Tussen 1979 en 1990 is de houten chalet al gebouwd en is de berging onder constructie. In deze periode was de chalet in gebruik als leslokaal van de lokale vliegclub. De LRV-vereniging Lenterik neemt de terreinen sinds 2000 in gebruik. Het tentgedeelte is toen grenzend aan de chalet op een reeds gebetonneerde bodem gebouwd. Op de luchtfoto van 2000-2003 is de grote buitenpiste in aanleg. Op basis van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie werden de overige infrastructurele aanpassingen kort daarna doorgevoerd. Op de orthofoto van 2008-2013 is de lay-out van het oefenterrein gelijk aan de huidige situatie. Pas op de luchtfoto van 2016 is de omheining rond de buitenpistes en waterbuffer te zien.

Figuur 11. Luchtfoto (1971) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015a).

Figuur 12. Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2018).

Figuur 13. Luchtfoto (2000-2003) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).

Figuur 14. Luchtfoto (2008-2011) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015c).

Figuur 15. Luchtfoto (2016) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2017).

2.2.2 Verstoringshistoriek

Op basis van het historisch kaartmateriaal en de orthofoto's uit de 20ste en 21ste eeuw kan gesteld worden de huidige pistes een 20 jaar geleden werden aangelegd. De situatie zoals deze werd vastgesteld op de orthofoto van 2008-2013 blijft tot op heden onveranderd.

2.3 SYNTHESE

De aanleiding van het onderzoek is het verkrijgen van een nieuwe omgevingsvergunning met regularisatie van bestaande infrastructuur, na het vervallen van de vorige milieuvergunning. Er dus worden er geen ingrepen in de bodem gepland. Tegenwoordig bestaat het oefenterrein van de LRV-vereniging Lenterik uit een houten chalet (eigendom van de gemeente) met aangrenzend tentgedeelte, een berging, twee buitenpistes en een waterbuffer. De aanleg van de huidige infrastructuur werd uitgevoerd rond 2000 en de uitvoering ervan wijkt enigszins af van de oorspronkelijke plannen. In de omgevingsvergunning wordt dan ook een regularisatie van het huidige tentgedeelte aangevraagd.

Op basis van bovenstaande kan gesteld worden dat de werken die de omgevingsvergunning omvat geen impact zullen hebben om de ondergrond en bij uitbreiding op eventuele archeologische relikten.

2.3.1 Antwoorden op de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen kunnen als volgt beantwoord worden:

Ondergrond en landschapsgeschiedenis:

I. Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?

a. Welke processen van bodemvorming zijn bekend?

Nvt

- b. Welke geomorfologische processen zijn bekend?

Nvt

- II. Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?

Nvt

Archeologische resten:

- III. Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?

- a. Wat is de aard en ouderdom van gekende archeologische resten?

Nvt

- b. Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van gekende archeologische resten?

Nvt

- IV. Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?

- a. Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog ongekende archeologische waarden in het gebied?

Nvt

- b. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik? Wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?

Het plangebied is op basis van historische kaartmateriaal en recente luchtfoto's nooit bewoond. Het plangebied was in de 18de en 19de eeuw in gebruik als tuin en in de 20ste eeuw als gras en akkerland. Pas op het einde van de 20ste eeuw wordt de eerste nog bestaande infrastructuur op het bestaande oefenterrein vastgesteld.

Impact van geplande bodemingrepen:

- V. Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten? Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

Binnen de omgevingsvergunning wordt een regularisatie van het bestaande tentgedeelte aangevraagd. Er worden met andere woorden geen nieuwe ingrepen voorzien. Gezien de infrastructuur reeds aanwezig is vormt deze geen bedreiging voor eventuele archeologische relikten in de ondergrond en bijgevolg is er geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

3 BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN BRONNEN:

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2019) Beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek (versie 19). Agentschap Onroerend Erfgoed. Beschikbaar op: <https://www.onroenderfgoed.be/een-archeologisch-onderzoek-nodig>.

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

GEOPUNT (2021) *Geopunt Vlaanderen*. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

NGI (2021) *Cartesius*. Beschikbaar op: <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/#>.

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2010) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Popp, Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique 1842-1879. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2015a) Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch, 1971, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2015b) Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2000-2003, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2015c) Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2008-2011, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2017) Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2016, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2018) Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2021) Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. 2020.03. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2022) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootchalig Referentiebestand (GRB). Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162>.

AGIV & PROVINCIE VLAAMS-BRABANT (2014) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca. 1840) Provincie Vlaams-Brabant. Provincie Vlaams-Brabant. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

KBR & AGIV (2010) Koninklijke Bibliotheek van België & Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Ferraris kaart - Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik, 1771-1778. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

ONROEREND ERFGOED & AGIV (2017) Agentschap Onroerend Erfgoed: Villaretkaat (1745-48). agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

OPENSTREETMAP (2021) OpenStreetMap. Beschikbaar op: <https://www.openstreetmap.org/copyright>.

OVERIGE BRONNEN:

3.1 LIJSTEN VAN OPGENOMEN FIGUREN EN TABELLEN

3.1.1 Figuren:

Figuur 1. Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: OPENSTREETMAP, 2021).	5
Figuur 2. GRB kaart met projectie van het plangebied en de betrokken percelen (bron: AGIV, 2022).	5
Figuur 3. Recente luchtfoto met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2018).	6
Figuur 4. Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 2, uitzonderingen. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019).	7
Figuur 5. De bestaande toestand van het plangebied (bron: opdrachtgever).	8
Figuur 6. Chronologisch kader met de geologische en archeologische perioden.	10
Figuur 7. Villaret kaart (1745-1748) met projectie van het projectgebied (bron: ONROEREND ERFGOED & AGIV, 2017).	14
Figuur 8. Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (groen: gecorrigeerd) (bron: KBR & AGIV, 2010).	14
Figuur 9. Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: AGIV & PROVINCIE VLAAMS-BRABANT, 2014).	15
Figuur 10. Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2010).	16
Figuur 11. Luchtfoto (1971) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015a).	17
Figuur 12. Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2018).	17
Figuur 13. Voorbeeld bijschrift figuur.	18
Figuur 14. Luchtfoto (2008-2011) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).	18
Figuur 15. Luchtfoto (2016) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2017).	19

3.1.2 Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens	4
-----------------------------------	---

4 BIJLAGEN

Bijlagen bureauonderzoek 2022C26

- Bijlage 1. Afbakening van het plangebied (shp-bestand)
- Bijlage 2. Plannen van de opdrachtgever (pdf-bestand)